

Speck Gyula

Küszöbön egy újabb európai migrációs válság? Az irreguláris migráció aktuális tendenciái és az európai válaszok¹

Vezetői összefoglaló

- Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) 2022 első félévi adatai arra engednek következtetni, hogy Európa ismét egy déli irányú irreguláris migrációs hullám küszöbén áll.
- 2021-2022-ben mind az irreguláris határátlépések, mind a menedékkérelmek száma megnőtt.
- A migrációs nyomás növekedése több tényező együttállására vezethető vissza, mint az afganisztáni tálib hatalomátvétel, a fokozódó nyugat-afrikai instabilitás és az élelmiszer áremelkedés.
- Az európai országok továbbra sem egységesek az irreguláris migráció kezelésében, elsődlegesen nemzeti hatáskörben lépnek fel, intézkedéseik döntő részben reaktívak.

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) adatai arra utalnak, hogy a koronavírus-járvány alatti korlátozások feloldásával Európának ismét egy déli irányból érkező migráció hullámra kell felkészülnie. Az Európai Unió stratégiai fókusza azonban az orosz-ukrán háborúra irányul, amelynek következtében szintén jelentős mértékű menekülthullámmal kénytelen szembesülni. A déli migrációs kihívásra adott válaszok leginkább reaktív és tüneti jellegűek, az Európai Unió közvetlen szomszédságában és az azon túl jelentkező kiváltó strukturális okok kezeléséhez továbbra is hiányzik az egységes stratégiai megközelítés.

On the brink of a new European migration crisis? Current tendencies of irregular migration and European answers

Statistical data of the European Border and Coast Guard Agency (Frontex) suggest that with the lifting of restrictions of the coronavirus

pandemic, the European Union should be prepared for another wave of migration from the south. Meanwhile, the EU's strategic focus is increasingly directed towards the Russian-Ukrainian war. Responses to the migration challenge are mostly reactive and symptomatic, a coherent strategic approach to addressing the structural root causes in the EU's immediate neighbourhood and beyond is still lacking.

¹ Az elemzés a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által támogatott, OTKA K-21 K138160 azonosítószámú „Egy lehetséges európai nagystratégia határai - az illegális migráció mint indikátor” című projekt keretében készült.

2022. február 24-e óta az Európai Unió stratégiai fókuszja az orosz-ukrán háborúra irányul, így a migrációs politikában is elsősorban az Ukrajnából érkező menekültek helyzete kerül előtérbe. Szemléletes, hogy a 2022. július 1-én hivatalba lépő lévő cseh uniós elnökség a menekültügyet Ukrajna támogatásának kontextusában tekinti prioritásnak, a déli irányból érkezőkre nem tér ki a program.² A számok márpedig azt mutatják, hogy a déli irányból érkező migrációs hullám ismét kialakulóban van.

Irreguláris határátlépések emelkedése 2021-2022-ben

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) adatai szerint az idei év első negyedéve volt a legforgalmasabb az irreguláris határátlépések tekintetében az EU külső határain a 2016-os migrációs válság óta.³ 2022 január és májusa között megközelítőleg 86 420 irreguláris határátlépés történt az Európai Unió külső határainál, amely 82 százalékos növekedést jelent az előző év ugyanezen időszakához képest. (lásd az 1. ábrát).

A legaktívabb migrációs útvonal a nyugat-balkáni (a nyugat-balkáni országokon keresztül), a közép-mediterrán (Olaszország déli partjai felől) és kelet-mediterrán útvonal (Görögország és Ciprus partjai felől) volt. A nyugat-balkán útvonalon a tavalyihoz képest közel megháromszorozódott az irreguláris határátlépések száma (40 675), májusban ráadásul megkétszereződött az irreguláris migránsok száma. A közép-mediterrán útvonalon 15 százalékos növekedés történt (16 828). A kelet-mediterrán útvonalon rendkívüli mértékben, 116 százalékkal nőtt az irreguláris határátlépések száma (13 668), amely különösen Cipruson mutatkozott meg (213 százalékos növekedés), valamint májusban itt is megkétszereződött az irreguláris migránsok száma. Ezenfelül az irreguláris határátlépések száma az Európai Unió keleti szárazföldi határán⁴ is megnégyszereződött. Ami a bevándorlók származását illeti, a nyugat-balkáni útvonalon szíriai és afgán, a közép-mediterrán útvonalon egyiptomi, bangladesi és tunéziai, a kelet-mediterrán útvonalon pedig nigériai, szíriai és kongói állampolgárok voltak a legtöbben.⁵ A nyugat-balkáni, valamint közép- és kelet-mediterrán útvonalon szembetűnő továbbá az afgán állampolgárok számának emelkedése. Így például a nyugat-balkáni szárazföldi útvonalon 2019 és 2022 májusa között ötszörösére, a kelet-mediterrán szárazföldi útvonalon pedig tízszeresére nőtt az afgán állampolgárok száma.⁶

² Czech Presidency of the Council of the European Union, 2022. <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

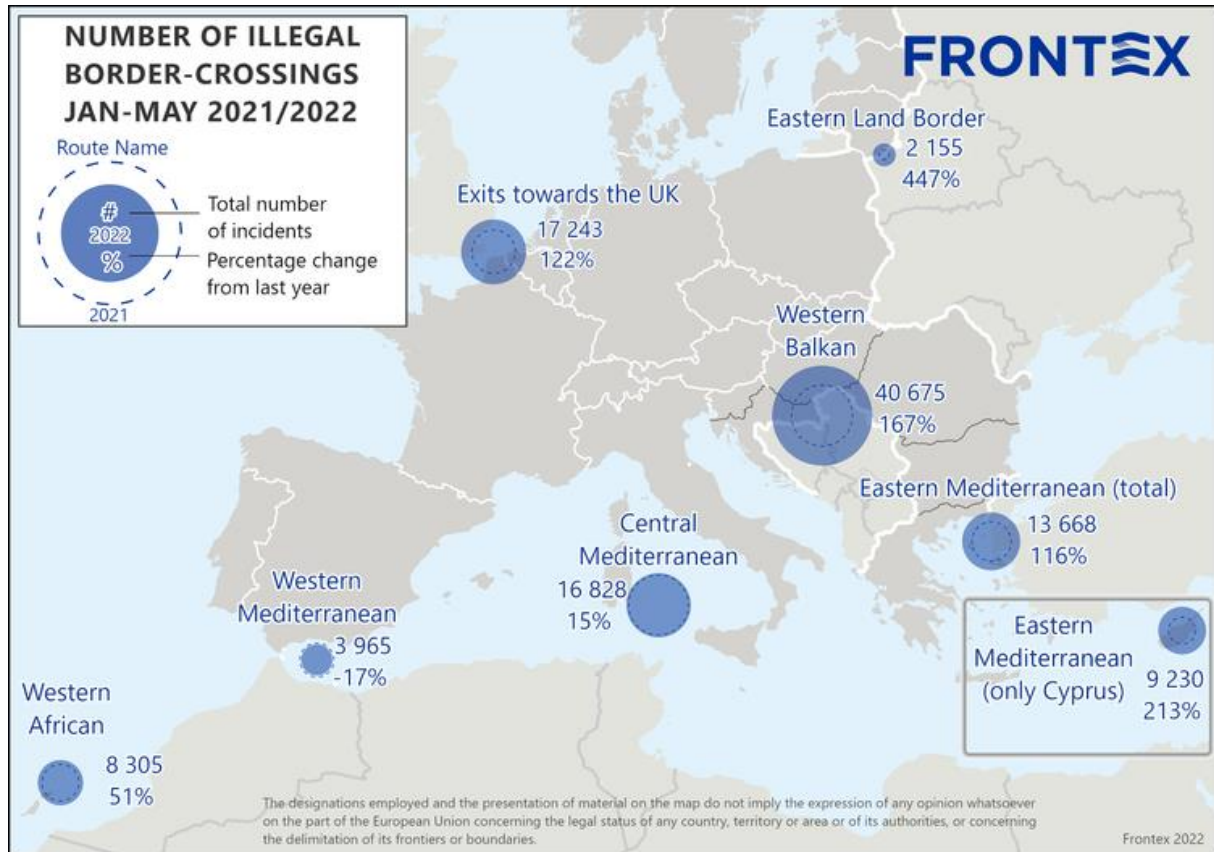
³ Frontex, 2022a: Q1 illegal border crossings into EU highest since 2016 <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/q1-illegal-border-crossings-into-eu-highest-since-2016-vvVOak> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

⁴ Az EU keleti határán fekvő tagállamok (Észtország, Lettország, Litvánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia és Románia) illetve Fehéroroszország, Moldova, Ukrajna és az Oroszországi Föderáció közötti 6000 km hosszú határmenti terület.

⁵ Frontex, 2022b: EU external borders in May: Detections in Western Balkan region more than double. <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-in-may-detections-in-western-balkan-region-more-than-double-gsEhc8> (Letöltve: 2022. 06. 27.)

⁶ Frontex, 2022c: Detections of illegal border crossings statistics. https://frontex.europa.eu/assets/Migratory_routes/2022/Monthly_detections_of_IBC_20220704.xlsx (Letöltve: 2022. 06. 27.)

E számok nem tartalmazzák az Ukrajnából menekülőket: a háború kezdetétől 2022. júniusig 5,7 millió ukrán állampolgár lépett be az EU területére, azonban az Ukrajnából érkező menekülthullám politikailag más megítélésű, mint a déli irányból érkező migráció.⁷

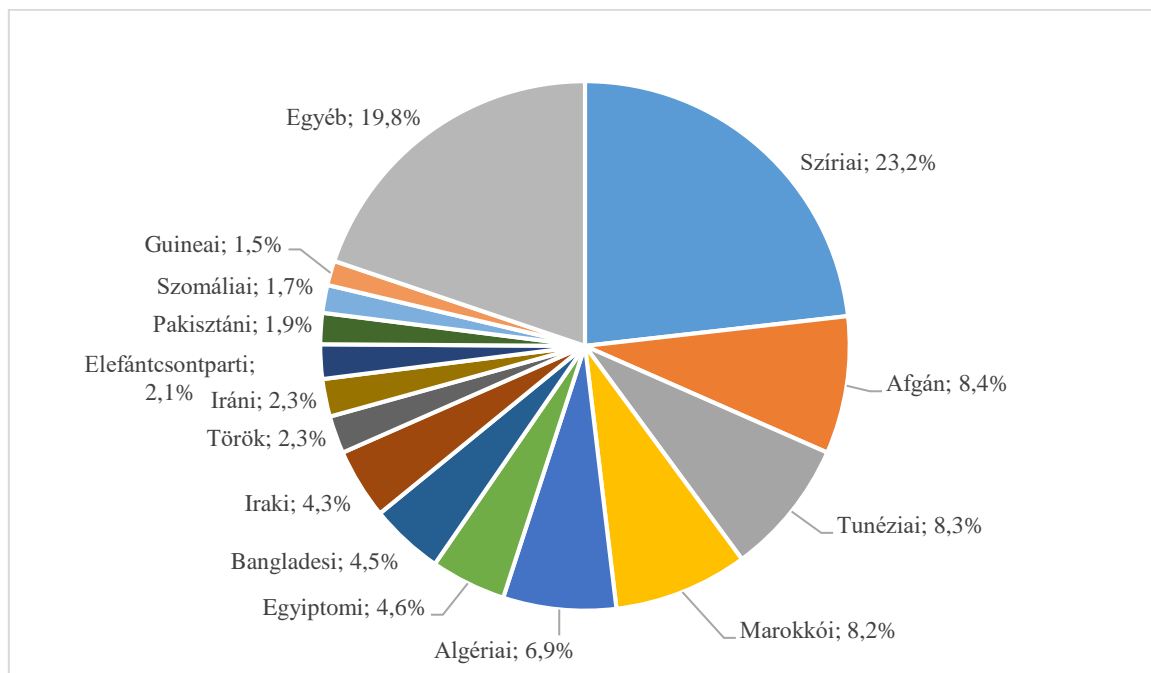
1. ábra: Irreguláris határátlépések változása 2022 január-május a tavalyi év ugyanezen időszakához képest⁸

A tavalyi évben az irreguláris határátlépések száma 60 százalékkal emelkedett 2020-höz képest. 2021-ben összesen 199 900 eset történt, amely csaknem megközelíti a 2017-es szintet (204 718). A határátkelések száma a nyugat- és a kelet mediterrán útvonalon konstans volt 2020-hoz képest, azonban a közép-mediterrán útvonalon 90 százalékos, a keleti határokon pedig 1217 százalékos növekedés volt megfigyelhető. A 2021-es, (tehát még az orosz-ukrán háborút megelőző) növekedés az Alekszandr Lukasenko rezsime által szított migrációs válságnak volt köszönhető. Az irreguláris határátlépők legnagyobb arányban szíriai (23 százalék), afgán (8,4 százalék), tunéziai (8,3 százalék), marokkói (8,2 százalék) és algériai állampolgárok (6,9 százalék) voltak (lásd a 2. ábrán).⁹

⁷ Frontex, 2022d: Update on Ukraine: 5.7 million Ukrainian have fled to the EU. <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/update-on-ukraine-5-7-million-ukrainian-have-fled-to-the-eu-CEkmGJ> (Letöltve: 2022. 06. 27.)

⁸ Frontex, 2022b

⁹ European Commission, 2021: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/statistics-migration-europe_en#illegalbordercrossings (Letöltve: 2022. 06. 27.); Migratory Routes, 2021. <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-routes/eastern-borders-route/#:~:text=Situation%20in%202021,increase%20in%20comparison%20to%202020> (Letöltve: 2022. 06. 27.)

2. ábra: Irreguláris határátlépők állampolgárság szerint aránya az EU külső határain 2021-ben¹⁰

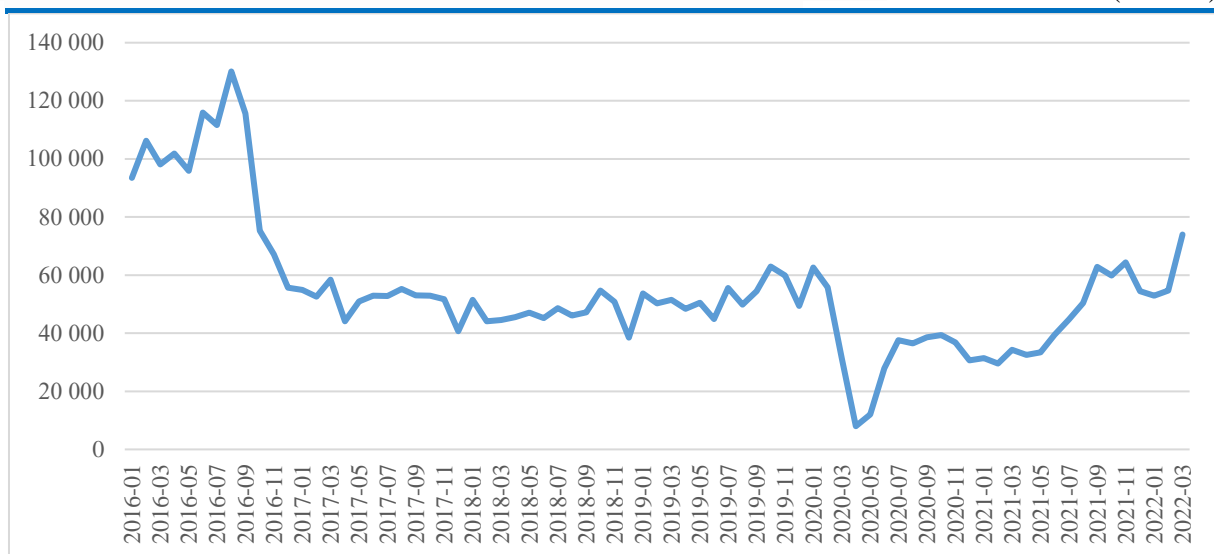
Menedékkérelmek

A menedékkérelmek száma szintén jelentősen emelkedett az elmúlt évben: 2020 és 2021 novembere között 57 százalékos növekedés történt. Ezenfelül 2016 októbere óta (75 240) nem nyújtottak be annyi menedékkérelmet, mint 2022 márciusában (73 945).¹¹ Fontos azonban hangsúlyozni, hogy irreguláris határátlépések száma nem egyenlő az Európai Unió területén beadott menedékkérelmek számával. Sok bevándorló legális csatornákon keresztül jut be az EU területére és ott adja be menekültkérelmét.¹²

¹⁰ European Commission, 2021

¹¹ Eurostat Data Browser. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_ASYAPPCTZM_custom_3055725/default/table?lang=en (Letöltve: 2022. 06. 27.)

¹² Marsai Viktor, 2022: Már megint migráció? <https://corvinak.hu/index.php/de/velemeney/2022/02/01/mar-megint-migracio> (Letöltve: 2022. 06. 27.)

4. ábra: Az Európai Unió országaiban benyújtott menedékkérelmek számának alakulása¹³

2021-ben összesen 630 500 kérelmet nyújtottak be az Európai Unióban, ebből 535 000-et első alkalommal, amely 33 százalékos növekedést jelentett 2020-hoz képest, de 10 százalékkal kevesebb volt, mint 2019-ben. 2021-ben az uniós tagállamok 522 400 elsőfokú menekültügyi döntést hoztak, amely 39 százaléka pozitív elbírálást kapott. 2021-ben összességében 257 000 embernek biztosított védelmet az Európai Unió. Az EU tagországainak lakosságszámához viszonyítva a legtöbb menedékkérelmet Cipruson (1480), Ausztriában (411) és Szlovéniában (247) nyújtották be.¹⁴

A menedékkérelmek elbírálása önmagában jelentősen megterheli a tagállamok bevándorlásügyi és menekültügyi rendszerét.¹⁵ 2021 végén 758 600 menedékkérelme volt elbírálás alatt. Általánosságban elmondható, hogy az ügyek felének első alkalommal történő elbírálása több, mint fél évig tart. Az elismerési ráta tagállamonként jelentősen változik: átlagban 40 százalék körül mozog, de például 2021-ben az afgán állampolgárok esetében Bulgáriában 9 százalék, Spanyolországban és Portugáliában viszont 100 százalék volt a ráta.¹⁶ A tagállami hatóságok azonban nehezen birkóznak meg a kitoloncolással: 2015-ben 33 százalékos volt, 2016-ra elérte a 45 százalékot, majd 2017-2019 között 30 százalék körülre esett vissza.¹⁷ 2020-ban a legmagasabb kitoloncolási arány az Albániából, Grúziából és Ukrajnából érkezőknél volt, míg a legalacsonyabb az afrikai országok (például Elefántcsontpart, Mali, Guinea) esetében volt.¹⁸ Itt is fontos azonban kiemelni, hogy ezen adatok szintén pontatlanok lehetnek. Sokan anélkül hagyják el az EU területét, hogy a hatóságokat értesítették volna.

¹³ Uo.

¹⁴ European Commission, 2021

¹⁵ Marsai, 2022

¹⁶ European Commission, 2021

¹⁷ European Parliament, 2021: Data on returns of irregular migrants. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/690518/EPRS_ATA\(2021\)690518_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/690518/EPRS_ATA(2021)690518_EN.pdf)

(Letöltve: 2022. 06. 29.) 2.

¹⁸ European Commission, 2021

Ezenfelül az Eurostat migránsokról és menedékkérőkről szóló adatait a tagállamok szolgáltatják, amelyek továbbra is különböző módon készítik el a statisztikákat.¹⁹

Miért most?

A migrációs hullám erősödése több, részben évek óta tartó, részben újonnan jelentkező jelenségek együttállására vezethető vissza. Bár a koronavírus-járvány alatt bevezetett korlátozások hatására az irreguláris határátlépések lecsökkentek (2020 áprilisában az eddigi legalacsonyabbra, 900-ra esett vissza), a feloldásokat követően mind az irreguláris határátlépések, mint a beadott menedékkérelmek száma újra elérte a járvány előtti éveket.²⁰ 2020 elején a koronavírus-járványra reagálva Görögország lezárta külső határait, valamint szigorította a határellenőrzést, így a nyugat-balkáni és a közép-mediterrán útvonalra helyeződik a nyomást. Az afgán bevándorlók és menekültek növekedése a tálib hatalomátvételnek köszönhető, ráadásul az Afganisztánnal határos országok lezárták a határaikat az újonnan érkezők előtt. Kiemelendő, hogy az EU közvetlen szomszédságában továbbra is tart a szíriai és a líbiai konfliktus, valamint a nyugat-afrikai országokban tovább romlik a humanitárius helyzet.²¹ Ahogy arra Marsai Viktor felhívta a figyelmet, az észak-afrikai országok egyre fontosabb kibocsájtó országoknak minősülnek.²² 2019-2021 között 40 százalékkal a tunéziai és 48 százalékkal a marokkói bevándorlók száma. A jelenség elsődleges oka a romló gazdasági helyzetre, valamint a fiatalok magas munkanélküliségi rátájára vezethető vissza.²³

A migrációs folyamatok szorosan összefüggenek orosz-ukrán háborúval. Az EU déli szomszédságát képező közel-keleti és afrikai országok különösen függenek az orosz és ukrán élelmiszerexportoktól. Az aszályok és a fegyveres konfliktusoktól sújtott közel-keleti és afrikai országok (többek között Szíria, Jemen, Mali, Egyiptom vagy Szomália) különösen kitettek az élelmiszer- és az energiaárak növekedésének.²⁴ Ahogy arra, a Frontex vezetője, Aija Kalnaja felhívta a figyelmet, a háború miatt kialakult élelmiszeri válság miatt újabb migrációs hullámra kell felkészülnie Európának.²⁵

Európai válaszlépések

¹⁹ Philip Stutz, Florian Trauner, 2021: The EU's 'return rate' with third countries: Why EU readmission agreements do not make much difference. *International Migration*, <https://doi.org/10.1111/imig.12901>

²⁰ Tóth Klaudia, 2022. Koronavírus előtti időket idéz az irreguláris határátlépések száma az Európai Unió külső határainál. *Horizont* 2022/2 https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2022/01/20220120_HORIZONT_2022_2_toth_klaudia_koronavirus_elotti_idoket_idez_az_ille_galis_hataratlepesek_szama.pdf (Letöltve: 2022. 06. 27.) 5., 10.

²¹ ICMPD: Migration Outlook 2022. <https://www.icmpd.org/file/download/56783/file/ICMPD%2520Migration%2520Outlook%25202022.pdf> (Letöltve: 2022. 06. 29.) 1-2.

²² Marsai, 2022

²³ ICMPD, 2022 10.

²⁴ Alarabiya News 2022: Millions in Middle East face hunger crisis as Russia's war rages on: ICRC. <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2022/07/12/Millions-in-Middle-East-face-hunger-crisis-as-Russia-s-war-rages-on-ICRC> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

²⁵ Euractiv, 2022a: EU braces for migrants spurred by food crisis. <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/eu-braces-for-migrants-spurred-by-food-crisis/> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

A kiújuló migrációs nyomásra továbbra sincsen egységes, proaktív válasza az Európai Uniónak, így a tagállamok nemzeti hatáskörben lépnek fel. Egyik megoldásként felmerült a menedékkérelmek feldolgozásának kiszervezése harmadik országokba. Dánia, élve a közös bel- és igazságügy alól mentességet adó kívülmaradási záradékával, jogszabályt fogadott el 2021 áprilisában, amely lehetővé tenné, hogy harmadik országokban bírálják el a menedékkérelmeket, továbbá Ruandában nyitna egy kérelmeket elbíráló központot.²⁶ Dániához hasonlóan, Nagy-Britannia, a brexit révén elszakadva az uniós menekültügyi szabályoktól, szintén Ruandával a menedékkérelmek területén kívüli elbírálásáról kíván megegyezni, amelyről a felek 2022 áprilisában már egyetértési megállapodást írtak alá. A terv értelmében azon menedékkérőket, akik a La Manche-csatornán keltek át az Egyesült Királyságba, repülőn Ruandába szállítanák, hogy ott bírálják el a kérelmüket. A gyakorlatot többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság, valamint az ENSZ Menekültügyi Ügynöksége is elítéli, mivel ellenkezik az 1951. évi menekültügyi egyezményrel.²⁷ Az Európai Unió szabályozása nem teszi lehetővé, hogy a brit és dán modellt kövesse, amely ráadásul ellentétes az 1951-es Genfi Menekültügyi Egyezményrel.²⁸ Hasonló kezdeményezések azonban az EU-n belül is terítékre kerültek: korábban többek között Franciaország, Olaszország és Ausztria felől merült fel menekültügyi központok felállítása tranzitországokban, mint például Nigerben, Líbiában és Csádban.²⁹ Egy 2022 első felében megjelent, az uniós francia elnökség által kiadott dokumentum célul tűzte ki, hogy az EU támogassa Nigert a belső menekültek, illetve a környező országokból érkező menedékkérők és menekültek személyek befogadásában, valamint a menekültügyi folyamatokhoz való korai hozzáférésben.³⁰

Az EU ezenfelül továbbra is törekszik a tranzitországok határvédelmének megerősítésére. 2022 februárjában az Európai Bizottság kezdeményezte a Frontex Szenegálba történő telepítését az embercsempészek elleni fellépésben. Amennyiben az afrikai ország elfogadja, ez lenne a Frontex első uniós határokon kívüli művelete.³¹ A Frontex továbbá fokozni kívánja együttműködését az EU polgári és katonai misszióival (EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUBAM Lybia) Niger, Algéria és Líbia közös határainak ellenőrzése érdekében.³²

Az EU egységes fellépést jelentősen hátráltatják a tagállamok eltérő nemzeti érdekei, melyet jól szemléltet a közös biztonság- és védelempolitika keretében 2015-ben indított EUNAVFOR MED Sophia művelet. A művelet célja a líbiai partvédelmi erők és a

²⁶ BBC, 2022b: Which other countries send asylum seekers overseas? <https://www.bbc.com/news/uk-61106231> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

²⁷ UNHCR UK: UK Migration and Economic Development Partnership with Rwanda. <https://www.unhcr.org/uk/uk-immigration-and-asylum-plans-some-questions-answered-by-unhcr.html> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

²⁸ Politico, 2021: Danish refugee law draws criticism from UN, EU. <https://www.politico.eu/article/denmark-refugee-law-asylum-migration-un-eu-international-protection/> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

²⁹ Fratzke Collett, 2018: Europe Pushes to Outsource Asylum, Again. <https://www.migrationpolicy.org/news/europe-pushes-outsource-asylum-again> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

³⁰ Mécanisme opérationnel de coordination des actions pour la dimension externe des migrations, 2022. https://www.statewatch.org/media/3157/mocadem_niger.pdf (Letöltve: 2022. 06. 29.)

³¹ France 24, 2022: <https://www.france24.com/en/live-news/20220211-eu-seeks-to-deploy-border-agency-to-senegal> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

³² Statewatch, 2022: Frontex to boost border control efforts in Niger, Algeria and Libya. <https://www.statewatch.org/news/2022/march/frontex-to-boost-border-control-efforts-in-niger-algeria-and-libya/> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

haditengerészet kiképzése és az embercsempész elleni hálózatok elleni fellépés volt. 2018 végén azonban a művelet mandátumának meghosszabbítása akadályba ütközött, mivel Olaszország több szolidaritást követelt az uniós tagállamoktól, valamint kifogásolta, hogy a művelet a migránsok kimentésével lényegében elősegíti a migrációs nyomást. A tagállamok 2020-ban a műveletet nem hosszabbították meg, helyébe a jóval korlátozottabb mandátummal bíró Irini művelet lépett, amelynek elsődleges feladata a Líbiára kivetett ENSZ fegyverembargó betartatása.³³

A francia elnökség előrelépést kívánt tenni a közös migrációs politika kialakítására. 2022 júniusában a Bel- és Igazságügyi Tanács elfogadott egy ideiglenes, egy évre szóló szolidaritási mechanizmusról szóló megállapodást. A megállapodás értelmében a tagállamok átvonnák a frontországokba érkező bevándorlókat, vagy pedig pénzügyi segítyt nyújthatnak a frontországoknak. A megállapodás önkéntes alapú, tehát nem tartalmaz kötelező kvótákat. A javaslatot 21 tagország támogatta.³⁴

A déli kihívásokra adott válaszok leginkább reaktívnak mondhatók. Az Európai Bizottság hangsúlyozta, hogy az EU „nem fordított hátat” a déli szomszédságának. Az élelmiszerválságok kezelésére az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat 600 millió eurós pénzügyi segítyt nyújtását kezdeményezte bizonyos afrikai, karib-térségi és csendes-óceáni országok részére. Franciaország az Élelmiszer és Mezőgazdasági Reziliencia Misszió kezdeményezéssel kíván kritikus helyzetben lévő afrikai országokat segíteni, a G7 országok pedig Németország vezetésével létrehozták a Szövetség a Globális Élelmiszerbiztonságért együttműködést, hogy támogassák a fejlődő országokat az önálló élelmiszerellátásban.³⁵

Konklúzió

A Frontex adataiból világosan látható, hogy Európa küszöbén van egy újabb migrációs válságnak. Úgy tűnik, hogy a déli irányból érkező migrációra adott európai válaszok hangsúlyosan a határok védelmére, a migrációs nyomás kezelésének kiszervezésére és távoltartására irányul, más szóval az „Európai erőd” védelmére irányul. Utóbbi fogalom nem jelenik meg az EU normatív külpolitikai diskurzusában. Ezen megközelítés egyre inkább megkérdőjelezi egyben az EU normatív szerepét. Az afrikai országok a melillai határincidensek³⁶ kapcsán kifogásoltak az ENSZ Biztonsági Tanácsában, hogy az EU más bánásmódban részesíti az afrikai menekülteket, mint az ukrajnai menekülteket, annak ellenére, hogy ők ugyanúgy fegyveres konfliktusok miatt kényszerülnek hazájuk elhagyására.³⁷

³³ Mariann Vecsey: The Mediterranean Challenge. In: Challenges of the Common Security and Defence Policy. Edited by Anna Molnár et. al., Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2855/417831> 147-148.

³⁴ Euromed Rights, 2022: EU updates – Migrants and Refugees in the Euromed region. <https://euromedrights.org/eu-updates-migrants-and-refugees-in-the-euromed-region/> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

³⁵ Devex, 2022. The European Commission's €600M food crisis plan. <https://www.devex.com/news/the-european-commission-s-600m-food-crisis-plan-103399> (Letöltve: 2022. 06. 29.)

³⁶ Legutóbb 2022 júniusában legalább 23 migráns vesztette életét, mikor a határkerítést megrohamozva megkísérelt átlépni Marokkóból Spanyolország területére.

³⁷ Euractiv, 2022b. New migration row as African states slam Morocco and Spain over border deaths. <https://www.euractiv.com/section/africa/news/new-migration-row-as-african-states-slam-morocco-and-spain-over-border-deaths/> (Letöltve: 2022. 06. 30.)

A migrációs kihívással összefüggő válságokra (például az élelmiszerválságra) az EU és a tagországok leginkább csak reagálni képesek, a migrációt kiváltó strukturális okok kezeléséhez hiányzik az egységes, proaktív európai stratégiai megközelítés, annak ellenére, hogy ezt az EU 2016-os Globális Stratégiája célul tűzte ki. Az Európai Intézet a Mediterráneumért (*European Institute for the Mediterranean*) 2022-es felmérése által megkérdezett bevándorlók nagyrésze az elvándorlás okát leginkább a származási országuk negatív társadalmi-gazdasági folyamataira vezeti vissza.³⁸ Ráadásul ezen tényezők nem is feltétlenül az Európai Unió közvetlen szomszédságában, hanem az azon túli régiókban (Szubszaharai Afrika, Afganisztán) jelentkeznek.³⁹ Annak érdekében tehát, hogy stabilitását és nemzetközi cselekvőképességét megőrizze, az Európai Uniónak stratégiai fókuszát közvetlen keleti és déli szomszédságán túlra kell, hogy irányítsa.

³⁸ EuroMeSCo, 2022: EMM5-Euromesco Euomed Survey. Towards Sustainable and Mutually Beneficial Migration Partnerships in the Mediterranean. https://www.iemed.org/wp-content/uploads/2022/06/20220426_EMM5_Euromesco_survey_Online-EMM5-version.pdf (Letöltve: 2022. 06. 30.) 29.

³⁹ N. Rózsa, Erzsébet, 2020: Kibocsátás, tranzit vagy befogadás? A közel-keleti migráció aspektusai. *Máltai Tanulmányok, A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tudományos folyóirata* 2:2 http://real.mtak.hu/112664/1/MT_2020_02-ebook-pages-71-88.pdf (Letöltve: 2022. 06. 29.) 233.